Aan de vermoorden uit Israël

Maurits Mok

bron
Maurits Mok, *Aan de vermoorden uit Israël*. Uitgeverij F.G. Kroonder, Bussum 1950

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/mok_002aanv01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

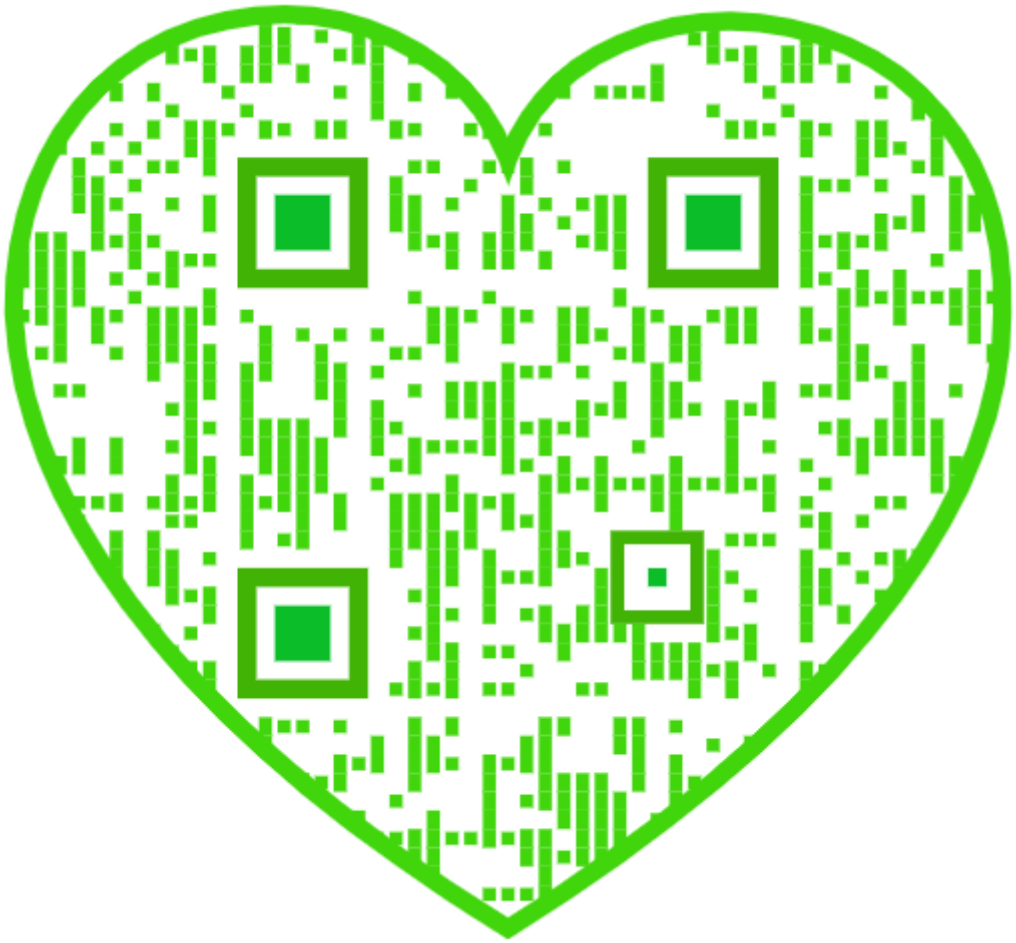

Aan de vermoorden uit Israël

Nooit zamelt uit de as der zes millioen
iemand hun sterfelijkheid meer bijeen;
veel te veel licht is hier tot puin vernederd,
dan dat zich een gebaar kan opendoen,
dat tastend over het verpulverd steen
om enkelingen zich vertedert.

Zo ooit de dood geen inbreuk heeft gedoogd
op zijn bewind, zo ergens het gelaat
der eeuwigheid ooit mensen aan kon staren
met blindheid, die hun hartebloed verdroogt,
dan ginder, waar een afgrond openstaat
van zes millioen gebluste ogenparen.

Ik weet dat ieder woord verwelken moet
tot ijdelheid, een wanklank die het wit
der stilte om zich voelt tezamenvriezen,
wanneer het aan dit leed raakt, dat voorgoed
de horizonnen van mijn hart bezit,
welks slagen zich in dezen dood verliezen.

En toch, hoe schennig en vergeefs het woord
hier doorbreekt, elken dag dien ik betreed
begin ik met gestamel naar dit lijden;
weer ligt een bange nacht in mij vermoord,
weer moet ik deze wildernis van leed
met vuur dat louter wanhoop is bestrijden.

Ik hoor mijn schreden in dit land van zon
en wolkenvlucht gestadig overgaan
in stilte, er bestaan geen achtergronden,
er opent zich geen verre horizon,
die ik één ogenblik kan gadeslaan
als was ik nog met hun geheim verbonden.

Leven, dat van zijn oorsprong is vervreemd,
ontaardt tot eenzaamheid die tijd noch dood
verduren kan; het tracht zich te bezinnen,
maar vindt zich, reddelozer nog ontheemd,
terug onder het gloeiend avondrood
van angsten die het niet kan overwinnen.

Zo, zonder dromen, onder wind en weer
verloren, onbeschut in het gevecht,
poog ik den dood een weerglans af te dwingen
van alle ogen, dien de atmosfeer
der wereld gewelddadig is ontzegd,
aleer hun laatste dromen opengingen.

Nergens, wanneer ik aantreed voor het woord,
dat mij te spreken blijft, zie ik een schim,
die mij den weg kan wijzen naar de gronden
van het bestaan, geen voetstap wordt gehoord
naast mijn gestalte, als ik deze kim
ontwaar met zijn tot steen gestolde wonden.

Gebergten, die een ramp der aardkorst zijn,
slagvelden van omkantelend graniet,
kunnen geen echo in het hart doen klinken,
dan van een zinneloze scheppingspijn,
eens, ergens in de eeuwigheid, geschied
onder den hemel die hier staat te blinken.

Zo werd ook de millioenenvoude dood,
die gisteren zijn rampen hier voltrok,
tot een zinledig woeden van atomen,
een storm, die uit de horizonnen schoot,
een door de ruimte opgevangen schok
van stilten, even in verzet gekomen.

Vertwijfeld moet ik woelen in den grond,
opdat mijn hand nog eenmaal iets omvat,
bezinksel, dat ik wil tezamenkneden
tot een gelaat, een doodgeschreiden mond,
waarin het leven een geheim bezat,
dat tot materie werd vertreden.

De vorm herstelt zich niet, zomin als ooit
een vleug van ademhaling zich bevrijdt
uit het verpulverde; te diep verloren
gaat al wat met onwerelds licht getooid
zo klare stemmen opent in den tijd,
dat men gezang van goden meent te horen.

Wie haakt naar zekerheid, wie in den nacht
raadselen schier tot op den bodem schouwt,
koorddanser op een ijle draad van kennis,
vindt hier een weten, door geen troost verzacht,
een afgrond, door geen hemel overbouwd,
de diepste, onherroepelijke schennis.

Er blijft geen vuur te hoeden, waar elk spoor
van leven is geblust en doodgestampt
en een verkild en onverschillig waaien
zijn ledigheid voorbijjaagt langs het oor,
de holle schelp die met een stilte kampt,
waarin geen klank zijn licht meer uit kan zaaien.

Niets laat zich wederroepen en toch kan
ik niet mijn dagen eindigen, aleer
die zes millioen nog eens in mij bezwijken
als warme enkelingen, man na man
en vrouw na vrouw, en, niet te dulden zeer,
als kind na kind, dat ik geen hand kan reiken.

Sedert hun leven brak, bestaat voor mij
het leven enkel uit de blinde hoop,
dat ik voorgoed de mare van dit lijden
vastnagel in den tijd, de heerschappij
der stilte met geweld ter aarde loop
en elken doodssnik mag bevrijden.

Maar nu eerst, nu ik zelf tot op de grens
der nietigheid mijn schreden heb gezet,
nu ik de doden aan mijn hart voel rukken
met de verbeten woede van een mens,
die weet dat hij zijn laatste kans verwedt,
eindigt de angst om slagen of mislukken.

En ik sta stil te wachten als een boom
op het gebaar van een verrukten wind,
die mij met huiveringen aan zal strijken;
ik houd mijn ogen open, om den droom,
die ergens buiten mij haar bloei begint,
diep in het blinkende gelaat te kijken.

Geluk wordt het opnieuw, te zijn gedoemd
om uit te treden uit den moederschoot,
de open horizonnen aan te staren
en met een hart, dat alles wonder noemt,
den eersten stap te zetten naar een dood,
dien men nog in geen eeuwen zal ontwaren.

Hoe diep de hunkering zich ook bezint
op vreugde, die het leven zo verlicht,
dat het zijn stoffelijkheid zelf hoort zingen,
zij raadt haar slechts in een verwonderd kind,
dat met de morgendauw op zijn gezicht
den weg betreedt van alle stervelingen.

Weer wordt de mensenziel een klaar kristal,
een druppel van schier ongenaakbaar licht,
in ballingschap de aarde toe gedreven;
in deze zuiverheid houdt het heelal
de schalen van zijn macht in evenwicht;
hier is geen schaduw van den tijd gebleven.

Wie eenmaal dezen gloed zag, overwint
niet meer de pijn die hem het hart verscheurt
om 's mensen diep en nooit te achterhalen
geheim; een vreemdeling voortaan, begint
hij al wat in de eindigheid gebeurt
in ondoorgronde raadsels te vertalen.

Ik kan geen woorden vinden, of het vuur
der eeuwigheid heeft hen zo fel geschroeid,
dat zij als warme golven in mij stijgen;
de mens beweegt zich krachtens een natuur,
die door de zintuigen in hem ontbloeit,
maar waarvoor steeds weer zijn begrip moet zwijgen.

Gedurig vecht ik om een onbetwist
gebied van stilte, om een hogen top
van zuiverheid, waartoe geen driften reiken,
waar ik de wereld niet meer door een mist
van vuur aanschouw en uit mijn harteklop
de huiveringen van verlangen wijken.

Alleen een goddelijk erbarmen leent
het hart één ogenblik de helderheid,
waarvoor het licht der sterren moet verbleken,
maar zoveel mensenogen zijn versteend
in elken meter grond dien ik beschrijd,
dat telkens weer mijn stem moet breken.

En nochtans blijf ik vechten met den dood,
totdat de wanhoop in een enkel woord
zich tot den hemel toe wil openbaren;
gelijk een boom, die eensklaps bloesem schoot,
staat het daar opgerezen aan den boord
van millioenen ongeleefde jaren.

Gij allen, blinkenden, gij uit den geest
geschapenen, ik zie uw morgenzon
boven den einder van de tijden stijgen,
als waart gij er van eeuwigheid geweest
en andermaal een levensdag begon,
om dieper aan de aarde deel te krijgen.

Haar weelden werden in uw mond tot vuur,
als vlammen liept gij door de atmosfeer,
van licht waart gij en licht hebt gij gedronken;
gij scheptet uit de bronnen van het uur
tintelend water, en het sterrenmeer
der nachten heeft u witter licht geschonken.

Mensen waart gij, het hoogste dat een God
kon putten uit de schatten van zijn kracht;
ik hoor uw stemmen als een koor van klokken
voortijlen door den tijd, ik zie u tot
volmaaktheid opgestaan, of gij de wacht
bij 's hemels legerscharen hadt betrokken.

Onsterfelijken, heiligen - ik moet
de taal vergruizelen tot louter licht,
uw duisternis tot op de kernen splijten,
opdat uw leven, hopeloos verbloed,
in tekens worde wederopgericht
waaraan de eeuwen hun geweld verslijten.

Vergeef mij dit waanzinnige gebaar,
sinds voor uw ondergang geen woord bestaat,
dat maar een schaduw uit den nacht kan heffen;
zo donker is de grond waarin ik staar,
dat ik het uur dat door mij henengaat
nauwelijks meer als leven kan beseffen.

Ik heb u lief, maar al mijn liefde wordt
als vuur in het luchtledige verstikt;
ik moet mijn handen voor mijn ogen leggen,
opdat het licht daarbinnen niet verdort,
opdat uw stem, die aan mijn oren snikt,
nog eens uw menselijkheid uit mag zeggen.

Zo is het toch geweest: het leven nam
u in zijn armen en gij gaaft gehoor
aan het geluk dat in u wilde zingen;
de zon wierp schijnsel op u en er kwam
een lachen in uw kinderogen door,
dat aanstonds klankfonteinen op deed springen.

Dit prille uur hebt gij gemeen gehad,
welk aantal dagen u ook overbleef
in dit gebied van onvoldragen dromen;
gij allen hebt het zonlicht aangevat,
aleer men u een duister binnendreef,
waarin gij als een zucht zijt omgekomen.

Elk uwer is omraadseld door een blik
uit moederogen, die in u geen tijd
herkenden, slechts het tastbaarheid geworden
mysterie des bestaans, toen met een snik
gij plotseling uw adem hebt bevrijd
en scheppend deel kreegt aan de wereldorde.

Gij allen waart geroepen tot een taak,
waarvan ik zin noch omvang overzie,
maar die uw gretig leven zou volvoeren
met hard gespannen drift en even vaak
met het gebaar ener melancholie,
die u den adem bijna af zou snoeren.

In ieder uwer gingen beelden schuil,
die aan te duiden ik ternauw vermag,
zozeer herken ik mijn verwoeste dromen
in die van u, vertreden en als vuil
verworpen, maar die als een rag
van zilver in het licht zijn opgenomen.

Wat gij geweest moogt zijn, in welke taal
een moeder uw verdriet heeft weggesust,
gij allen droegt het brandmerk van gedulden
of minder zelfs; door ogen van metaal
werden uw vroegste jaren verontrust,
hoe diep gij ook uw aangezicht verhulde.

Een wereld die geen marteling bespaart
aan wie haar overmacht door zwakheid tergt,
heeft, koel beheerst of in een schorre woede,
u zo doorborend in de ziel gestaard,
met zoveel bitterheid uw dood gevergd,
dat het geluk in u wel moest verbloeden.

Maar die gehaat zijn, sterven nimmer snel,
zij willen vonken delven uit de as,
zij worden hunkeraars, bezonken vromen
of smartelijk weerstrevenden, een fel,
op uitersten bijeengedreven ras,
dat zich een rijk sticht met geweld van dromen.

Gerechtigheid heeft als een sluipend vuur
iederen druppel van uw bloed verhit;
zij heeft door het woestijnzand van de eeuwen
u voortgejaagd; gij hoordet uit den muur
der hemelen, die nergens klank bezit,
gerechtigheid, een wilde honger, schreeuwen.

Gij, weggetrapten uit het licht, de maat
der menselijkheid hebt gij uitgerekt
tot hemelhoogte, in uw wezen woedde
een brand, die in den tijd zich niet verzaadt,
maar witte afgronden van gloed verwekt,
daar waar het oog slechts duisternis vermoedde.

Lastdieren, schuw en kreupel soms, maar ook
een door de winden opgezweepte bent
van snelle paarden, reptet gij uw leden
naar verten, waar aan ijle flarden rook
gij het geheim des levens hebt herkend,
den mist, die het gelaat van God omkleedde.

Woorden bezat gij, kreunend, murwgebloed,
of door een blinde hunkering verteerd;
en woorden, waar uw ademtocht in trilde
als in een kind, uit eigen lijf gevoed;
en woorden, door den waanzin geregeerd,
die juichend het heelal bespringen wilde.

Van eeuw tot eeuw en van geslacht
tot nieuw geslacht is achter die kolom
van woorden uw getal vooruitgetogen,
een prevelende schare in den nacht
der tijden, een niet uit te roeien drom,
die steeds door visioenen werd bevlogen.

Uw stemmen naderen, ik hoor al meer
bidden en steunen, juichen en gesnik,
die als een stormige rivier hun golven
voortjagen door de tijden; ik zie neer
in ogen, die verwilderen van schrik
onder het hongerig gehuil der wolven.

Al dieper oog in oog met u, begint
mijn lichaam weer te rillen van de vrees,
die als een koorts aan uw gebeente schudde;
de aarde bloedt weer onder een bewind,
dat gloeiend ijzer hamert in haar vlees
en wolken gas bijeenveegt om uw kudde.

Handen bezweren nog een hemel, die
geen ster verschijnen laat, een kinderstem
gilt tegen muren haar geluid te pletter.
... ...
Eens eindigt alle spreken; ik bezie
mijn hand, waarmee ik ledigheid omklem
en die haar uitschreef tot de laatste letter.

In Memoriam Sororis

Aan Jac. van Hattum

Dit moet ik zeggen, eer mijn stem vergaat:
hoe gij geleefd hebt, een vrijmachtig wezen,
zwerfs en intens, de haren in den wind
van een bestaan, dat geen geheim verraadt,
juichend en huiverend, maar nooit genezen
van onrust, die de onrust slechts bemint.

Waar gij uw lichaam plantte, heeft een spoor
van vuur zich in de atmosfeer geslepen,
en waar uw stem verstikt werd in den nacht,
hield een verbijsterd waaien stand, waardoor
ik in mijn zenuwen ben aangegrepen
en spreken moet wat gij te zeggen tracht.

Terwijl de eerste vlagen van den tijd
u overvielen, sloegen reeds de vuren
van bitter, schier onmenselijk verzet
tegen een lot, dat elken droom misleidt,
u uit de ziel en steldet gij den puren,
heiligen hartstocht als uw ene wet.

Een zomer: door de straten joeg de pijn
om een, die uit de wereld was gestoten,
u als een halfbedwelmde, een verschrikt
opademende zieke, die zich zijn
angsten herinnert, als hij in de grote,
gapende stilte van den hemel blikt.

Een struikelende, nauwelijks bewust,
dat alle uren eigen onheil dragen
voor wie zich uitlevert aan een bewind,
dat in geen redelijke gronden rust,
werden uw ogen door een licht geslagen,
zo hevig, dat het zelfs den dood verblindt.

Toen, in dien verren zomer reeds, begon
verwoesting zich aan u te openbaren
als een niet af te dammen onderstroom,
die al het leven wegzuigt uit de zon,
waarin het de volmaaktheid wil ervaren
van den zijn wezen ingeschapen droom.

Nog stond, gelijk verblekend morgenrood,
boven uw kim de langzaam weggevaagde
herinnering aan een barmhartig God,
maar als gij in den nacht uw ogen sloot
en een verloren wind den tijd doorvlaagde,
greep wilde eenzaamheid u bij den strot.

Al lang geen kind meer, in uw kinderspel
door rukwinden van angst reeds overvallen,
zaagt gij met zestien jaren in den grond
der eeuwigheid, een uitgebluste hel,
waar nimmer de bazuinsignalen schallen,
wier witte doortocht het gericht verkondt.

Tegen het woeden van uw vrezen in
traadt gij naar voren met gespannen leden
en drongt het zonlicht binnen; als een brug
stonden uw schouders, toen gij middenin
verwildering en licht zijt voortgeschreden,
alleen, maar nooit bereid tot een terug.

Elken dag sloeg de ruimte u haar kleed
om de gestalte, met uw ademhalen
heeft zich de reuk der zee zozeer vermengd,
dat het mij aanvaart als een koud en heet
herinneren, uw bandeloze dwalen
door eenzaamheid, die lijf en ziel verzengt.

Wolken, de brand der winden door het duin,
het strand, gelijk een parabool gespannen,
en het ontembaar spreken van de zee,
wie dit vernemen moet, raakt het arduin
der eeuwen aan en is voorgoed verbannen
uit het omheinde land van pijn en vreê.

Zo hem een teken blijft, is het alleen
de vlucht der winden naar het onbekende
en zijn lichamelijkheid, zijn ontsteld
en driftig jagen over zand en steen
naar horizonnen, wier onafgewende
blik hem ontbinding en vergeefsheid meldt.

Groot is een schepsel, dat de vreugde niet
ontrouw wordt in het smartelijkst ervaren,
waartoe een sterveling ooit is ontwaakt:
een godheid, die de schepping achterliet,
gelijk een vluchtend veldheer legerscharen,
in wildernis van vuur en storm geraakt.

Zo groot waart gij. Toen voor den hamerslag
van uw gedachten alles was bezweken,
waarin gij voor den chaos schuilen kondt,
hebt gij op eigen roekeloos gezag
den hemel met uw open blik bestreken
als een, die tot de vreugde zich verbond.

‘Er valt geen zin te delven uit den nood,
dien men het leven noemt; nog nimmer gaven
de vormen, waar de wereld in verschijnt,
iets van het wezen der creatie bloot;
de verste vluchteling bereikt geen haven,
waar de ontsteltenis der zee verdwijnt.

‘Toch ademt het verlangen door mijn huid
de wereld aan en sta ik in de vlagen
van een verlangen, dat zich uit de stof
verlossen wil; elke beweging duidt
naar eeuwigheid, het nauwelijks te dragen
licht, dat de cellen van mijn netvlies trof.’

Uw denken steigerde, gij waart voortaan
een overweldigde, een meegesleurde
door de bewegingen van het getij
der eeuwigheid; gij waart als een vulkaan,
een door hetzelfde witte vuur verscheurde,
dat voerde in de schepping heerschappij.

Ik hoor uw stem, ik loop weer naast u voort
door nachten, wild en vochtig, door het diepe
ruisen der zee, dat ons bestaan omsloot;
ontroering huiverde in ieder woord,
dat wij nog zeggen moesten, die daar liepen
in de gebieden tussen tijd en dood.

Iedere voetstap beklonk ons verbond
met het geheim der wereld, met de krachten,
wier heerlijkheid geen taal of teken duldt;
maar in de stilte, die te trillen stond
achter het woord, dat wij te spreken trachtten,
werd telkens weer dat grote vuur onthuld.

Dit was geen peinzen, dat beschroomd den wand
der dingen aftast, geen verrukt omdolen
door de gewesten, die de tijd ons laat,
het was een binnendringen in den brand
van het heelal, dat tot zijn verre polen
in blinde scheppingsdrift te laaien staat.

Wie dan terug moet keren naar het huis,
waar hem een slaap verwacht vol vreemde dromen,
aarzelt aleer zijn hand het venster sluit;
de nacht staat stil, alleen het zeegeruis
gaat voort, de duisternis te overstromen
met parelmoeren golven van geluid.

Geen dag vergeet de vuren van den nacht,
elke seconde is van gloed doorschenen,
als een geslepen druppel van kristal,
de raadsels worden niet ten eind gedacht,
daar zij het hart te diepen blik verlenen
in de verlatenheid van het heelal.

Maar dit ontwaakte leven, dat zijn pijn
en heil in elken hartslag mee voelt kloppen,
dit ademhalen, dat zichzelf verteert,
bereikt een hemel, dien geen serafijn
ooit aanroert met zijn blanke vleugeltoppen,
tenzij hij zich van God heeft afgekeerd.

Gij, in uw fonkelende eenzaamheid,
uw lichtdroom, die zich nergens wist geborgen,
gij hebt u dag aan dag omhooggestort,
ontroostbaar, tot het uiterste bereid,
in een extase, die de ziel moet worgen,
wanneer haar honger niet verzadigd wordt.

Ternauwernood hadt gij het werk verricht,
u door de naakte nooddruft opgedrongen,
of gij verliet dit schemerig bestaan
en wierpt u in het onverwelkbaar licht,
waarvan gij sinds den morgen waart doorzongen,
gelijk een harp, door stromen wind begaan.

Uw handen, als een driftig paardenspan,
klaterden langs de toetsen; reeds begonnen
fonteinen op te spuiten uit uw ziel;
als een titanisch ruiter bleeft gij dan
eeuwen op jacht onder de witte zonnen,
wier licht als water in uw ogen viel.

Om deze schoonheidsdrift, dit fel gebaar
voorbij den tijd, dat in muziek ontbrandde,
die sporen aan den hoogsten hemel schreef,
is het, dat ik u tussen hen ontwaar,
die in hun ziel een eeuwigheid omspanden,
wier gloed hen in den dood omwaaien bleef.

Ik zie, een wintermiddag bij het raam,
uw ogen in den wilden brand der haren,
uw schouders tegen de oneindigheid
gedrukt; een schepsel, dat de naam
van het onnoembare is aangevaren
en als een arend door de ruimte schrijdt.

En uren later, toen door het gewaai
der stilte wij ons zwijgend voortbewogen,
tintelde nog de wereld van muziek;
de open zee versmalde tot een baai,
waar vogelzwermen in den hemel vlogen,
staand op den gouden riemslag van hun wiek.

Andere uren: met het wit lancet
van ons verstand, door hartstocht aangeslepen,
ontleedden wij den menselijken staat
en rustten niet, aleer ons hart, verplet,
zich naar het laatste duister in moest schepen,
dat een vernietigd weten overlaat.

Nooit hebt gij teistering van vuur of ijs
gevreesd; geen angst of heerlijkheid ontweken;
in elken kim hebt gij uw blik geboord,
wel wetend, dat uw hunker van de reis
ledig terug moest keren naar het spreken
der stilte, dat gij immer hadt gehoord.

Mist van mystiek, de bleke regenval
van het gebed, een weerlichte seconde,
waarboven God zijn hemel opendeed,
zij waren u, de loutere vazal
der zinneloosheid, onbestrafte zonden,
waarin de koorts der wanhoop zich vergeet.

Naakt, zonder wapentuig dan het beraad,
dat plotseling zijn spanning kon ontladen
in een vereenzaamd snikken aan de grens
der denkbaarheid, verhieft gij uw gelaat
tussen de thuisgebrachten en verzaden,
een door geen waan benevelde, een mens.

Een mens - hoe onverbiddelijk sonoor
hebt gij dien naam doen klinken; tot zijn blanke
eenzelvigheid hebt gij teruggebracht
dit woord, zwart aangeslagen door den smoor
van duizend jaren, maar dat eens in ranke
huivering steeg uit den bewustzijnsnacht.

In u bleef de oorspronkelijke glans
van de verwondering der ziel behouden,
die nog geen wraak of loon ontketend zag;
de wereld schommelde in de balans
van uw gemijmer als een vrucht, een gouden
volmaaktheid, die geen droom doorgronden mag.

Hoe meer de tijd uw huid heeft afgeschuurd,
te feller werd uw hartstocht naar de toppen
van een geluk, dat enkel wonden slaat;
hoe vast gij uw gedachten hebt bestuurd,
soms werd hun onrust tot het blinde kloppen,
dat voor de poorten van den waanzin staat.

Maar altijd weer nam u het licht weerom;
ik zie u lopen door uw laatste jaren,
toen het geweld zijn hielen had geplant
in onze harten, toen mortier en bom
woordvoerders van den geest der mensheid waren
en vrijheid lag te bloeden in het zand.

Wel werdt gij als met klauwen omgewoeld
van rouw om de gejaagden en vermoorden,
bij honderdduizenden tot gruis verteerd
in vuren, welker gloed niet meer bekoelt,
zolang onder de zon in mensenwoorden
een creatuur zijn pijn te zeggen leert.

Niet afgeweken zijt gij van uw post
voorbij de ruimte, dagelijks geschonden
tot aan de nok, door vlammen afgetast;
vermetel, roekeloos en onverlost,
bleeft gij het leven trouw, dat uit de gronden
van een verlaten universum wast.

En zo, een onaanrandbare, zaagt gij,
toen beulshanden u uit den tijd losscheurden,
het eeuwig bloeigetij der wereld aan;
nog eenmaal trok een hemel u voorbij,
waarin uw blik geen rimpeling bespeurde;
toen bleeft gij, stervend, in het duister staan.

.. ..

De blinde verten, waar uw as nog zwerft,
holen van stilte, die geen slaap kan dichten,
ledigheid, die ik elken morgen weer
bevechten moet, opdat mijn hart niet sterft,
en waarheen al mijn avonden zich richten,
hun nietigheid verwoest de atmosfeer.

Weer ging ik het ondraaglijke te lijf
met woorden, die een zwijgen wilden schenden,
dat teken noch herinnering gedoogt.
O ijdelheid van 's levens wanbedrijf,
nooit was de hemel, waartoe wij ons wenden,
tot zulk een ongenaakbaarheid verhoogd.